

**Crna Gora
Zavod za socijalnu i dječju zaštitu**

IZVJEŠTAJ

Izveštaj o radu Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu za 2016. godinu

Zavod za socijalnu i dječju zaštitu, kao samostalan organ uprave, u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br. 5/12, 25/12, 44/12, 61/12, 20/13 i 17/14, 6/15, 8/15, 35/16, 41/16, 61/16, 73/16), vrši poslove uprave koji su utvrđeni čl. 120 i 121 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i čl 41 a Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, a odnose se na sledeće poslove: savjetodavne, istraživačke i stručne poslove u oblasti socijalne i dječje zaštite; praćenje kvaliteta stručnog rada i usluga u ustanovama socijalne i dječje zaštite; pružanje stručne supervizijske podrške radi unaprjeđenja stručnog rada i usluga socijalne i dječje zaštite; obavljanje poslova licenciranja stručnih radnika i izdavanje licence za rad, u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna i dječja zaštita; obavljanje stručnih i organizacionih poslova u postupku akreditacije programa obuke, odnosno programa pružanja usluga kojim se obezbjeđuje stručno usavršavanje stručnim radnicima i stručnim saradnicima i pružaocima usluga; donošenje Etičkog kodeksa za zaposlene u oblasti socijalne i dječje zaštite; istraživanje socijalnih pojava i problema, djelatnosti i efekata socijalne i dječje zaštite, izradu analiza i izvještaja i predlaganje mjera za unaprjeđenje u oblasti socijalne i dječje zaštite; razvijanje sistema kvaliteta u socijalnoj i dječjoj zaštiti, koordiniranje razvoja standarda usluga i predlaganje organu državne uprave nadležnom za poslove socijalnog staranja unaprjeđenje postojećih i uvođenje novih standarda; učestvovanje u izradi, sprovođenju, praćenju i ocjeni efekata primjene strategija, akcionih planova, zakona i drugih propisa koji se odnose na razvoj djelatnosti socijalne i dječje zaštite; organizovanje stručnog usavršavanja stručnih radnika i stručnih saradnika; sačinjavanje i publikovanje monografije, časopisa i zbornika radova, stručnih priručnika, vodiča, informatora, studije i primjera dobre prakse; informisanje stručne i šire javnosti o spovođenju socijalne i dječje zaštite, ukazivanje na potrebe i probleme korisnika, a posebno korisnika iz osjetljivih društvenih grupa; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji br. 01-17 od 07.10. 2014. godine, utvrđena je organizacija Zavoda prema kojoj su poslovi organizovani u okviru dva odjeljenja i jedne službe: Odjeljenje za

razvoj i stručnu podršku, Odjeljenje za unapređenje kapaciteta stručnih radnika i Služba za opšte poslove i finansije.

U skladu sa prethodnim Zavod za socijalnu i dječju zaštitu je u 2016. godini organizovao sljedeće aktivnosti:

Obuke za stručne radnike u sferi socijalne i dječje zaštite:

1. Obuka profesionalaca na temu unapređenja položaja populacije Roma i Egipćanina u Crnoj Gori

Obuku su realizovali Zavod za socijalnu i dječju zaštitu i UNICEF u januaru i februaru 2016. godine. Na obuci je ukupno učestvovalo 60 stručnih radnika iz centara za socijalni rad, policije kao i zaposleni u sekretarijatima za društvene djelatnosti u lokalnim samoupravama. Obuka je realizovana sa ciljem unapređenja položaja RE populacije, kao i sa ciljem senzibilisanja zaposlenih u sferi socijalne i dječje zaštite za rad sa ovom grupom korisnika. Obuka je realizovana u tri grada (regionalno): Bar, Podgorica i Bijelo Polje.

2. Obuka stručnih radnika za izradu individualnih planova za usluge u domovima za stara lica

U martu 2016. godine realizovana je obuka na temu „*Izrada Individualnih planova rada sa korisnicima*”. Obuci je prisustvovalo 10 stručnih radnika zaposlenih u domovima starih Risan i Bijelo Polje.

3. Obuka stručnih radnika i direktora za otvaranje i rad dnevnih boravaka za djecu sa smetnjama u razvoju

U martu 2016. godine je u organizaciji Zavoda održana *Osnovna obuka za zaposlene u dnevnim centrima za djecu sa smetnjama u razvoju*. Obuci je prisustvovalo 20 stručnih radnika iz dnevnih centara.

4. Obuka za obavljanje usluge „Pomoć u kući za stara lica”

Tokom mjeseca aprila 2016. godine Zavod je realizovao pet jednodnevnih obuka za opštine: Nikšić (Plužine, Šavnik), Danilovgrad,

Cetinje, Berane (Andrijevića, Petnjica), Rožaje, Bijelo Polje, Pljevlja (Žabljak), Mojkovac (Kolašin). Na obukama je učestvovalo 124 polaznika.

5. Obuka stručnih radnika za izradu individualnih planova u Dnevnim centrima

U maju 2016. godine održana je obuka za izradu individualnih planova za zaposlene u dnevnim centrima za djecu sa smetnjama u razvoju. Na obuci je ukupno učestvovalo 29 stručnih radnika. Obuci su prisustvovali predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja i Zavoda.

6. Obuka Uloga centara za socijalni rad i inspekcijских službi u borbi protiv trgovine ljudima

U oktobru 2016. godine održane su obuke koje su organizovane u tri termina. Obuku su realizovali Uprava za kadrove i Zavod za socijalnu i dječju zaštitu. Cilj obuka je sticanje znanja i vještina u procesu inspekcijских poslova u borbi protiv trgovine ljudima. Polaznici obuka su stručni radnici/ce centara za socijalni rad i to njih 27.

7. Obuka „Zaštita prava djece kroz pozitivno roditeljstvo”

Obuka je održana u oktobru 2016. godine. Obuku su organizovali UNICEF, Udruženje roditelji i Zavod za socijalnu i dječju zaštitu. Cilj obuke je bio sticanje znanja i vještina koje se odnose na zaštitu prava djeteta i razvoj pretpostavki za pozitivno roditeljstvo. Obuci su prisustvovali stručni radnici centara za socijalni rad, Zavoda, Ministarstva rada i socijalnog staranja. Ukupno 30 učesnika/ca.

8. Obuka „Najbolji interes djeteta u skladu sa promjenama Porodičnog zakona”

U decembar 2016. godine Zavod za socijalnu i dječju zaštitu i UNICEF su organizovali obuku za zaposlene stručne radnike u centrima za socijalni rad, zaposlene u Zavodu, kao i za sudije i advokate. Cilj obuke je bio sticanje znanja i vještina koji se odnose na sagledavanje najboljim interesom djeteta u odnosu na zakonske promjene. Ukupno je na obuci učestvovalo 47 polaznika/ca.

9. Obuka „Supervizija u centrima za socijalni rad”

U decembru je Zavod organizovao trodnevnu obuku za supervizore iz centara za socijalni rad. Obuci je ukupno prisustvovalo 26 polaznika/ca.

Sastanci:

- Predstavnici Zavoda su učestvovali na međuministarskom sastanku na temu *Zaštita djece od nasilja i iskorišćavanja* u organizaciji Vlade Crne Gore.
- Zavod za socijalnu i dječju zaštitu je tokom 2016. godine organizovao čitav niz sastanaka sa supervizorima iz centara za socijalni rad u cilju stručne podrške i razmjene iskustva stručnih radnika koju obavljaju supervizijsku podršku. Sastanci su održavani u prostorijama Zavoda. Na sastancima su razmjenjena iskustva i rezultati u primjeni supervizije u sferi socijalne i dječje zaštite i dogovorene su smjernice za dalje unapređenje rada na polju supervizije.
- U februaru 2016. godine održan je sastanak radne grupe za izradu rješenja u postupcima vođenja slučaja. Sastanak je održan u februaru 2016. godine u prostorijama Zavoda.
- Tokom mjeseca marta 2016. godine održan je niz sastanaka povodom realizacije pilot projekta „*Pružanje usluge pomoć u kući za stara lica*”. Sastanci su održani u prostorijama Zavoda.

Razvoj stručnih kapaciteta Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu

U cilju osnaživanja sopstvenih kapaciteta Zavod je za svoje zaposlene angažovao:

- u saradnji sa UNICEF-om ekspertkinju prof. dr Francisku Gasman u cilju razmjene i prenošenja iskustva iz oblasti kreiranja politika socijalne i dječje zaštite na osnovu podataka,
- u saradnji sa UNICEF-om ekspertkinju Džesi Prajs koja je u period od maja do decembra održala planiranih šest modula „*Metodologija obuke*”. Obuku je završilo 8 stručnih radnika Zavoda. Kao rezultat

obuke kreiraće se program obuke *Unaprijeđenje komunikacijskih vještina stručnih radnika u centrima za socijalni rad,*

- takođe, Zavod je tokom 2016. godine organizovao dvije studijske posjete Beogradu. U okviru prve studijske posjete koja je realizovana u aprilu, a koju je finansijski podržao UNICEF posjećeni su: Republički zavod za socijalnu zaštitu, Humanitarna organizacija Dječje srce, NVO GRIG i Prihvatište za urgentnu zaštitu zlostavljane djece. Tokom druge studijske posjete Beogradu u decembru, koju je Zavod finansijski samostalno realizovao, stručni radnici su posjetili Republički zavod u cilju upoznavanja sa njihovim iskustvima o procesima akreditacije i licenciranja stručnih radnika u sferi socijalne i dječje zaštite,
- predstavnik Zavoda je učestvovao na ukupno šest radionica *Edukacija o antidiskriminaciji* koju je organizovalo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u saradnji sa OSCE-om,
- u septembru 2016. predstavnik Zavoda je bio u studijskoj posjeti Sloveniji, u okviru projekta *Inicijativa za socijalno uključivanje starijih osoba*. Organizator studijske posjete je Crveni krst Crne Gore,
- pored navedenog, zaposleni u Zavodu su prošli i čitav niz obuka u organizaciji Uprave za kadrove.

Radne grupe:

Predstavnici Zavoda su uključeni u Obuku za izvještavanje, statistiku i analitiku iz Socijalnog kartona (BI tim). Zavod će zahvaljujući pristupu (nalogu) IS-Socijalni karton imati mogućnost da pored godišnjih izvještaja radi i periodične izvještaje, različita istraživanja i izvještavanja kreatora i nosilaca reforme u socijalnoj i dječjoj zaštiti, kao i šire javnosti u cilju poboljšanja kvaliteta socijalne i dječje zaštite i usluga.

Predstavnici Zavoda su u 2016. godini bili uključeni u radne grupe koje se odnose na: Operativni program „Razvoj ljudskih resursa” (ZZZCG, Ministarstvo rada i socijalnog stranja), Izvještaj o sprovođenju Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite, otvaranje socijalnog servisa za podršku djeci i porodici u organizaciji

Centra za prava djeteta, učešće u izradi procedura koje se odnose na prevenciju i zaštitu djece od nasilja koja su smještena u Dječji dom Mladost u Bijeloj.

Predstavnici Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu su aktivno učestvovali u izradi Strategije i akcionog plana za nasilje u porodici 2016-2020. U definisanju subjekata i akcija u procesu sprečavanja nasilja u porodici i nasilja nad ženama Zavod je prepoznat kao nosilac i partner u realizaciji određenih aktivnosti definisanih u Strategiji 2016-2020.

Stručna podrška zaposlenima u sistemu socijalne i dječje zaštite

U cilju poboljšanja kvaliteta stručnog rada i pružanja stručne podrške zaposlenima u sistemu socijalne i dječje zaštite stručni radnici iz Zavoda su:

- pružali podršku stručnim radnicima u Dječjem domu „Mladost” u izradi individualnih planova za djecu koja napuštaju institucionalni smještaj,
- pružali supervizijsku podršku za ukupan rad u sistemu kao i u izradi nalaza i mišljenja Centrima za socijalni rad Berane, Andrijevića, Petnjica, kao i supervizijsku podršku u konkretnim predmetima Centru za socijalni rad Herceg Novi,
- u maju 2016. godine održan je sastanak na kojem se razmatrala problematika institucionalnog smještaja djece. Na sastanku su učestvovali predstavnici: Dječjeg doma „Mladost”, Centra „Ljubović”, Ministarstva rada i socijalnog staranja i Zavoda.

Konferencije

Predstavnik Zavoda je u oktobru prisustvovao Međunarodnoj konferenciji o alternativnom staranju, organizovanoj u Ženevi. Konferenciju su organizovali Međunarodni institut za dječja prava (IDE), Centar za studije dječjih prava na univerzitetu u Ženevi (CICG) i grupa relevantnih međunarodnih agencija uključujući UNICEF. Na marginama događaja,

Regionalna kancelarija UNICEF-a organizovala je i sastanak povodom izvještaja „Podaci o djeci na alternativnom staranju“.

Predstavnici Zavoda su tokom 2016.godine organizovali i prisustvovali značajnom broju konferencija među kojima su: konferencija *Zloupotreba djece u svrhu prosjačenja*, konferencija *Oblici podrške djeci i mladima u osamostaljivanju nakon zbrinjavanja od strane države*, konferencija *Reci ne nasilju*, konferencija *Podrška procesu orodnjavanja u Crnoj Gori*.

Izdavaštvo

Zavod je početkom 2016. godine objavio Etički kodeks i distribuirao ga svim zaposlenima u oblasti socijalne i dječje zaštite.

Neposredna supervizijska podrška

Stručni radnici Zavoda vrše neposrednu supervizijsku podršku za sljedeće Centre za socijalni rad: Cetinje, Pljevlja i područnu jedinicu Žabljak, Berane i područne jedinice Petnjica i Andrijevića, Rožaje, Herceg Novi, Kotor i područne jedinice Tivat i Budva, Plav i područnu jedinicu Gusinje.

Prisustvo i organizacija okruglih stolova i fokus grupa

Predstavnici Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu su u 2016. godini učestvovali u značajnom broju okruglih stolova, stručnih skupova.

Zavod je samostalno ili u saradnji sa partnerima (UNICEF, UNDP) organizovao značajan broj okruglih stolova i fokus grupa, među kojima su:

- fokus grupa na temu: *Nivo i kvalitet saradnje: mjesto NVO u procesu reforme sistema socijalne i dječje zaštite*;

- fokus grupa na temu: *Značaj i mjesto supervizije u sistemu socijalne i dječje zaštite;*
- fokus grupa na temu: *Analiza zakonske i podzakonske regulative u sistemu socijalne i dječje zaštite;*
- fokus grupa na temu: *Prilagođenost naučno teorijskog diskursa iz oblasti socijalne politike i socijalnog rada i njegova primjenjivost u praksi*

Zavod je u saradnji sa UNICEFom organizovao okrugli sto na temu: „*Razmatranje daljeg razvoja sistema socijalne i dječje zaštite*“. Okruglom stolu su prisustvovali direktori centara za socijalni rad, direktori dnevnih centara, predstavnici Dječjeg doma „Mladost“, stručni radnici iz centara za socijalni rad, kao i predstavnici Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu.

Istraživanja i analize

Zavod je tokom 2016. godine za Ministarstvo rada i socijalnog stranja dao Informaciju o implementaciji strategije zaštite od nasilja u porodici za 2015, kao i Izveštaj Nacionalnog akcionog plana za djecu 2013-2017.

U 2016. godini Zavod je na Konkursu Ministarstva finansija kod Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću aplicirao i dobio sredstva za dva projekta: *Analiza rada dnevnih centara u Crnoj Gori – način organizacije, kapaciteti i stručna praksa i Istraživanje o nasilju u porodici i nasilju nad ženama*. Rad na projektima je planiran u toku 2017. godine.

U toku decembra Zavod je sproveo istraživanje *Analiza realizacije projekta „Pružanje usluge pomoć u kući za stara lica“*. Za potrebe istraživanja kreirani su: upitnici kojima je ispitivano zadovoljstvo korisnika uslugom pomoć u kući, kao i zadovoljstvo gerontodomaćica koje su pružale navedenu uslugu korisnicima. Takođe, obavljen je i intervju sa koordinatorom/com usluge *Pomoć u kući za stara lica* sa koordinatorima/kama iz Centara za socijalni rad. Istraživanje je sprovedeno

u Danilovgradu, Nikšiću, Beranama, Pljevljima i Bijelom Polju na uzorku od 236 korisnika i 34 gerontodomaćica.

*

Zavod za socijalnu i dječju zaštitu u III kvartalu 2016. godine nije realizovao određene aktivnosti shodno Programu rada za 2016. godinu zbog stupanja na snagu Zakona o primjeni sporazuma o stvaranju uslova za slobodne i fer izbore („Sl. List Crne Gore”, br. 032/16 od 20.05.2016. godine).

Izvještaj pripremila:

mr Mirjana Popović